

DIRECTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ ==

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . 150 Lei
Pe 6 luni . . . . 75 Lei
Pe 3 luni . . . . 40 Lei
Pentru America 2 Dolari
Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond,
La publicările ulterioare
se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

O importantă chestiune

— Preoții și statutul funcționarilor publici —

de Dr. Nicolae Brinzeu
directorul Cancelariei diecezane Lugoj.

Preoții nu sunt funcționari în înțelesul comun al cuvântului, cu atât mai puțin pot fi considerați funcționari ai statului. Cu toate acestea n'avem nici un motiv de a ne supăra, dacă în prevederile legii pentru statutul funcționarilor publici, *) întră și preoții. Intră la partea I, care cuprinde „dispozițiuni aplicabile tuturor funcționarilor publici“. Partea III, „Dispozițiuni speciale“, „urmează a se aplica tuturor funcționarilor publici, afară de magistrați, membrii corpului diplomatic și consular, didactic, *ecclesiastic* și de membrii tuturor corpurilor tehnice și de specialitate, în privința cărora se mențin dispozițiile relative din legile lor organice“ (art. 33).

Art. 1. din lege spune: „Sunt funcționari publici, cetățenii români, fără deosebire de sex, cari îndeplinesc un serviciu public permanent (civil și *ecclesiastic*) la stat, județ, comună sau la instituțiunile, al căror buget este supus aprobării parlamentului, guvernului sau consiliilor județene și comunale“. Art. 2: „Nu întră în prevederile prezentei legi: . . . b) Mitropolii și episcopii“. . . Art. 4: „Funcționarii civili și *ecclesiastici*, ale căror organizații sunt stabilite prin legi speciale, își păstrează pozițiunea lor, ce rezultă din acele legi, întrucât ele nu contrazic dispozițiunile din prima parte a prezentului statut“.

Precum vedem, legătura între prezenta lege a statului civil și între legile bisericești, cari stabilesc toate condițiile de traiu și de funcționare ale preoților, e asigurată. Urmează să constatăm, după toate acestea, că ceea ce mai mult interesează pe clerici în această lege, sunt prevederile cari privesc justa retribuțiune materială. Afară de acestea, funcționarilor din administrația bisericească, li-se pot aplica articolii 8, 10, 11, 14.

Art. 8: „Funcționarii publici, cari îndeplinesc serviciu de birou, sunt obligați a lucra efectiv cel puțin 7 ore pe zi.“

Art. 10: „Funcționarii sunt datori să locuiască în localitatea, unde au reședința funcțiunii lor.“

Art. 11: „Funcționarii sunt obligați ca prin actele vieții lor publice sau private să nu compromită funcțiunea, sau corpul, din care fac parte.“

Art. 14: „Nu pot fi în serviciul altor administrațiuni sau instituțiuni particulare, fără autorizarea șefului autorității“. *Legea cumulului*, d. 1 Iulie 1890, la p. 4. prevede însă că: „Membrii clerului chieși în funcțiuni bisericești și didactice, pot ocupa până la 2 însărcinări retribuite.“

Dar să trecem la prevederile de ordin material, cari — precum spuneam — sunt aplicabile tuturor preoților. Aici observăm, că

articolii respectivi din lege se întregesc prin „Regulamentul pentru aplicarea legii statutului funcționarilor publici“; **) de aceea în cele următoare ne vom referi la ambele.

Art. 16 din lege, prevede dreptul funcționarilor la salarii, la îndemnitare de chirie, la ajutor de familie, și excepțional, până la intrare în normal, la scumpete. Dacă ambii soți sunt funcționari, primesc fiecare îndemnitarea de chirie, ca și cum ar fi necăsătoriți. În caz dacă au copii, atât sporul aferent de chirie, cât și ajutorul de familie, se acordă numai unuia dintre soți.

Art. 17: „Funcționarii, cari ocupă două sau mai multe funcțiuni, n'au dreptul la alocație de chirie și la celelalte accesorii, decât pentru o singură funcțiune“.

Art. 20: „Orice funcționar are dreptul la o lună concediu în timpul unui an. Concedii mai mari se pot acorda numai în caz de boală bine motivată. Când însă un asemenea concediu va trece de 3 luni, se va reduce salariul la jumătate (dispoziție puțin umană, lucru ce se desprinde, durere, și din alte legiuiri ale noastre!); iar când se va prelungi peste 1 an, va fi lăsat în disponibilitate“.

Prevederile acestea ale legii se întregesc foarte bine prin următorii articoli din Regulament:

Art. 40: „Funcționarii, cari se deplasează dela reședință, au dreptul la o îndemnitare zilnică (*diurnă*) și la rambursarea cheltuielilor de transport“. Acest articol rezolvă unul din marile inconveniente ale eparhiilor noastre: Deplasările oficiale ale protopopilor, delegaților episcopoești ș. a., cari de multeori nu se pot face din lipsă de fonduri.

Art. 41: „Funcționarii, cari prin natura funcțiunii lor sunt obligați să supoarte cheltuieli extraordinare, au dreptul la cheltuieli de reprezentare, cari se fixează prin bugetul autorității respective“. Acest articol e în favorul protopopilor, prepoziților și altor demnitari.

Art. 42: „Funcționarii mutați în altă localitate, au dreptul la o îndemnitare de mutare, care se socotește după cum urmează:

a) funcționarii mutați în altă localitate în interes de serviciu, menționat în actul de mutare, au dreptul la o îndemnitare de mutare egală cu retribuțiunea (salariul cu toate accesoriile) pe o lună, dacă sunt însurați și au copii, 75% din retribuțiune, dacă sunt însurați fără copii și 50% din retribuțiune, dacă nu sunt însurați;

b) funcționarii mutați în altă localitate

prin înaintare, primesc 50% din îndemnitățile la punctul a.

Toți funcționarii din categoriile precedente au, cu ocaziunea mutării, drept pe seama statului la transportul pe C. F. R., S. N. F. sau S. M. R. pentru sine, soție, copii, membrii familiei cari trăiesc în casă cu ei și servitorii, cu toate bagajele lor. Sumele cheltuite li-se vor restitui cu ocaziunea ordonanțării îndemnității de mutare.

Art. 45: „Familia funcționarului decedat are dreptul la o îndemnitare de înmormântare, egală cu retribuțiunea (salariul și accesorii) pe trei luni.

Art. 46: „Funcționarii obligați a purta veșminte speciale, au dreptul a le primi în natură, sau la o îndemnitare specială pentru procurarea lor“.

Acești trei articoli, reproduși, sunt de o gravitate extraordinară pentru toți preoții. Atât cheltuielile de deplasare, cât și îndemnitarea de mutare, apoi îndemnitarea pentru veșminte, sunt pretenții cât se poate de juste. Situația de azi în dieceza Lugojului d. ex. — unde nu numai că nu este „an de doliu“, dar cu datul morții bărbatului i-se taie familiei dreptul la orice îndemnitare, chiar și la locuință —, e cât se poate de nedreaptă, ca să nu ne exprimăm mai aspru. Ne și mirăm, că s'a tolerat până acum fără cuvânt!

N'are, decât să se pună în funcțiune, efectivă, legea și statutul, de care vorbim. Căci cumcă ele au intrat în funcțiune și pentru biserica noastră, se vede de acolo, că câte un exemplar din ele a fost trimis episcopilor noastre, oficial, de către Onor. Ministerul cultelor prin adresa Nr. 2162 d. 11 Febr. 1924. Nu rămâne, decât ca On. Minister al cultelor să iee la buget și sumele necesare pentru satisfacerea pretențiilor clerului pe titlurile sus pomenite: *Indemnizație de mutare, cheltuieli de înmormântare, ajutor pentru uniformă, diurne pentru deplasări*. Știu episcopie, care a cerut acest lucru la bugetul anului curent, dar înzădar: Ministerul tace tăcerea peștelui!

Nu așa celelalte ministere. Incepând cu ministerul instrucțiunii, toate se îngrijesc de nevoile pomenite. Chiar acum a apărut (Nr. 60807, d. 3 Iunie) un ordin al ministerului instrucțiunii, prin care se aranjază chestia ajutorului, ce este a se primi după moartea unui învățător. Precum văzurăm mai sus, statutul funcționarilor prevede, ca familia decedatului să se bucure de un ajutor de înmormântare egal cu retribuțiunile decedatului pe timp de trei luni. Iar noua lege a învățământului primar prevede, că soția și copiii minori să beneficieze timp de 6 luni de leafa și gradațiile celui decedat. Ei bine, strict iuridicește vorbind, noi vedem aici acordate învățătorilor două favoruri: Unul, prin statut, al ajutorului de înmormântare acordat tuturor fără excepție, celalalt, al salariului și gradațiilor pe 6 luni, acordate familiei (dacă are) prin legea specială. Ministerul însă

*) Promulgată prin înaltul decret regal și publicată în „Monitorul Oficial“ Nr. 60 din 19 Iunie 1923.

**) „Monitorul Of.“ Nr. 189, dtto 23 Nov. 1923.

condus, se vede, de principiul „favores restringendi“, a găsit, că nu se poate acorda, decât unul dintre două și constatând, că e mai bun favorul acordat prin statut, dispune, „ca pe viitor să se aplice dispozițiile statutului“.

Ar fi vremea — și cerem intervenții energice —, ca și față de preoți să se aplice dispozițiile statutului funcționarilor!

Crimă și criminalitate. Două gazete din capitală, pentru cari preocupările de ordin cultural nu sunt numai un mijloc de-a spori tirajul, au pus săptămâna trecută, aproape simultan, chestiunea criminalității, care se înregistrează, aproape zi de zi, dela un capăt la altul al țării.

„Case de preoți, scrie d. N. Iorga în „Neamul Românesc“, năpădite noaptea de tâlhari mascați, dinamita întrebuințată pentru a sparge ușile bietelor locuinți în care o pereche de oameni, albiți de muncă și nevoi, au strâns roadele unor lungi osteneți, colonelii comandanți de regimente oprți, cu acela al grănicerilor Dornei, de bandiți fără nici un respect pentru o ordine de stat compromisă, hoți de automobile, cariucid ziva mare pe șoferi și poartă cadavrele în vileag prin sate și orașe, — iată ce ne poate spune presa în acest domeniu al crimelor moderne, abia într-o săptămână. E un fapt, că valul cruzimii celei mai nemiloase ne înecă“. Și d. Iorga vede una din principalele cauze ale acestor crime în sutele de cinematografe cu filmele cuțitului și a revolverului, descoperind și răspândind noi metode de-a prăda și de a ucide“.

Sesizat de aceleași fapte criminale, celalalt ziar, „Cuvântul“, caută și găsește explicația lor în *presa speculatoare a elementului sensațional*. „Lectura presei de informație spune C. e deprimantă. Reportajul divers e priddit de avalanșele crimelor, banditismelor și sinuciderilor. Fiecare număr de gazetă aduce altele noi. O fantezie diabolică, hrănită cu vapori de sânge, le multiplică și le variază la infinit... Publicul trăiește sub obsesia ororilor monstruoase desvăluite persistent în coloanele presei de reportaj. Și desigur nu odată această obsesie se transformă în forță motrice pentru

alte crime, pentru alte banditisme, pentru alte sinucideri“.

Citind aceste constatări dureroase, nu este desigur nime care să nu dea dreptate ambelor gazete. Publicitatea exagerată ce se dă acestor bestialități este neapărat tot atât de vinovată în producerea lor ca și filmele de cinematograf înfierate de d. N. Iorga. Deosebirea e numai, că acestea din urmă pot fi reglementate prin dispoziții de ale stăpânirii, până când pentru gazetele de speculă s'ar cere o reglementare din partea marelui public, care, evident, se poate face mult mai anevoie.

Dar, atunci pentru ce nu se face rânduială măcar cu filmele?! Pentru ce „nu apucăm de gât, cum întreabă d. Iorga, pe profesori?“

Altă ispravă ortodoxă

În jurul exhumării osemintelor eroilor dela Orlat

Parohia noastră unită Orlat, mândră că poate fi, în părțile acestea ale ortodoxismului dominant, o nădejde de bun augur pentru revenirea tuturor Românilor la adevărata lor lege strămoșească a Romei papale, este se vede un ghimpe permanent în ochii „fraților“ ortodocși, cari consecvent caută s'o umilească, bruscând-o în sentimentele ei cele mai sfinte.

Ca o nouă dovadă a atitudinii lor provocatoare, și deadreptul insultătoare, servească cele întâmplare de curând în legătură cu exhumarea osemintelor eroilor români căzuți în 1916 pe hotarul Orlatului și cu transferarea lor în cimiterul central din Sibiu.

Ani dearândul, credincioșii noștri din Orlat în frunte cu vrednicul lor preot, pâr. Ioan Becicheri, au străjuit cu adevărat devotament mormintele acestor eroi, făcând din amintirea lor, prăznuită, an de an, cu deosebită solemnitate, un adevărat cult al ideii naționale, ai cărei vajnici luptători s'au dovedit și sub era dominațiunii maghiare. De aceea — deși mahnit pentru gândul, că trebuie să se despartă de moaștele atât de îndrăgite ale acestor eroi — satul întreg se pregătise, ca în ziua de 22 Iunie, pe când se fixase serbarea, să facă o nouă și înălțătoare mărturisire de credință

a sentimentelor sale românești, care știe să se suprapună laterei confesionale, cu care acești eroi, cu toții aproape de legea ortodoxă, n'aveau, evident nici un punct de atingere. Și pentru ca lucrurile să meargă bine, ca nimic să nu poată turbura pietatea acestei zile sfinte pentru întreg românismul, autoritățile militare din Sibiu au fost puse la timp în cunoștință asupra programului local, fiind prevenite că piosii locuitori ai comunei doresc ca în acest program părintele lor sufletesc, preotul local, să aibă rolul ce i-se cuvine.

Dar lucrul acesta a fost privit la Sibiu ortodoxiei cu ochi de răutate și ură. Executarea frumosului program ar fi fost o nouă și deosebit de impunătoare manifestare românească a credincioșilor noștri uniți și fiindcă acești nu intră în vederile celor din strada mitropoliei înalt Preasfințitului Nicolae — cari nu se slăbesc cu infamele acuze, că am fi vândut Ungurilor dela Budapesta —, ea trebuia să dărnicească cu orice preț. Sub titlul, că nou episcop militar Siroia nu se poate deplasa pe ziua numită, terminul a fost mutat în ultimul moment pe ziua următoare, când — în cadrul unui program nou și cu totul diferit de ce dorit de comuna, care zece zile a lucrat la desgroparea celor 133 de eroi și care a luat asupra sa toate greutatele transportării lor la Sibiu — s'a aranjat, cu nesocotirea completă a preotului local, o paradă ortodoxă, care pri felul cum s'a înscenat și cum a decurs, a jignit adânc pe toți locuitorii comunei.

Nu știm precis, în sarcina cui cade această faptă puțin onorabilă, dar dacă noul episcop militar este acela, care râvnește la gloria paternității ei, ținem să-i spunem, că nu această este calea, pe care poate fi întărit și înălțat sentimentul patriotic al întregii armate române.

Cluj

x Informator de credit. Pe seama biroului nostru rugăm urgent din toate părțile țării ofertele celor ce pe să ne dea informațiuni de credit vrednice de credință exacte și precise, pentru cari vor avea onorarul obișnuit *Lumea finanțelor*, birou regnicolar pentru informații de credit. Oradea mare, str. Iokai 17.

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Roma chiamă*)

de Emanoil Bucuța

La biserica Or San Michele**) cu firide afară pline de sfinți cari ies parcă din ziduri ca să spue slava artiștilor sculptori, iar înăuntru cu tabernacolul lui Orcagna peste ale cărui figuri și flori de marmoră, cioplite pe când se pregătea descălecatul al doilea al Moldovei, un băețel plimbă în semiîntunec o lampă mică stranie, citim pe vechea ușă un afiș de conferințe religioase. Ne însemnăm una, peste două săptămâni, despre încercările de unire între sfânta biserică apuseană, trupul văzut al lui Hristos, și biserica răsăriteană. Conferențiarul e Magri, o faimă a amvonului...

*) Sub titlul acesta publică d. E. Bucuța în fruntea numărului de pe Iunie al cunoscutei reviste „Gândirea“ dela București un articol, pe cât de judicios, pe atât și de interesant, asupra problemei reunirii bisericilor creștine. Copleșit de monumentele de artă creștină dela Florența, unde se păstrează documentul unirii dela 1439 și sub impresia unei conferințe a vestitului predicator italian Magri, teza se pune cu vădită simpatie pentru Roma papală, și de aceea ne simțim datorii a reținea părțile mai însemnate ale acestui articol.

N. R.

**) O biserică monumentală în Florența.

N. R.

Magri stă înaintea noastră înalt și strâns în rasa neagră de mătase. Vorba îi curge ușoară, dar n'are nimic de predică și nici din uscăciunea, cu citate și afirmații, academică. Inșușirea ei de căpetenie ar fi lipsa de strălucire. Faptele trăesc prin sine și căldura izbucnește dinăuntru, fără bătaia pe nicovală, sau găfăitul de foale al retorismului. Abia duhul prea mare de pace, care scade voit atât de contraversate puncte de interpretare și de dogmă, dacă dă de gol intenția și școala iezeită.

Dar omul privește mai puțin, și el însuș scoate statornic în față problema. Glasul de-aici e numai cântecul unei țevi dintr'o monumentală orgă, la care un meșter nevăzut, cu trei coroane puse una peste alta, potrivește melodia și țăriile. În aceeaș clipă, în alte orașe cu campanile ale Italiei, în congregații depărtate de sub cercul polar sau în mici comunități siriene, la acelaș semn, mădulare mai umile sau mai de văz ale bisericii Sfântului Petru, pun în linie argumente asemănătoare. Scopul urmărit e deadreptul în legătură și cu noi.

Față de două sute de milioane de mahomedani, de alte sute de milioane de budiști, șintoși și câte credințe mai sunt, cele șase sute de milioane de creștini alcătuiesc numai o treime din populația pământului. Această treime nu e cel puțin ea una și nedespartită. Alături de biserica Romei se ridică, dușmănind-o, biserica răsăriteană sau biserica lui

Luther. Vremea noastră caută să apropie din nou ceea ce nu trebuia să se rupă.

Între Apus și Răsărit deosebirile dogmă sunt nelnsenmate. Despre înțelesul Papei, recunoscută într'un anumit înțeles încă de mult, s'ar putea ușor sta de vorbă. Purcederea Sfântului Duh și dela Fiul, nu mai e un nod fără deslegare. Prin Purgator trec și sufletele Răsăritenilor, fără ca ei să vrea să-i dea acest nume, dar nu înaintea unui nume s'ar putea opri cele două biserici cu sutele lor de milioane de credincioși, cu miile de biserici cu sutele de sfinți și cu zece veacuri de cultură, când ar porni, sub binecuvântarea de sus una către alta. Azima sau aluatul dospit la împărtășanie, nu ridică nici ele, la o mai apropiată și iubitoare cercetare, stavile înțelegerii.

Ceea ce desparte în adevăr e amintirea trecutului și e cultura deosebită, prin izvoare și dezvoltări de azi, deoparte și de alta. Biserica răsăriteană a încremenit în formele vechi și n'a mai putut da nimic peste ele. O dovadă e lipsa de însușiri misionare și de prozelitism. Roma singură a plecat cu crucea în mână printre necredincioșii Asiei și ai Americii, unde a întâlnit mai târziu lutherani răsfodind și răstălmăcind Evanghelia, sau trimițând ai altor secte, dar nici odată Răsăriteni. Aceștia s'au zăvorit în bisericile lor naționale ajungând biserici de stat și împrumutând punctele de vedere înguste, sau simpatiile și antipatiile

BISERICESTI.

La sărbătoarea sf. Proroc Ilie se va face partea I. Preasfinției Sale episcopul Iuliu Gherlei *sfințirea bisericii noastre din Brașov*, o fruntașă comună din părțile Năsăului, care face mari pregătiri, pentru ca actul acesta să poată fi o adevărată sărbătoare a tuturor.

Gazetele anunță, după *Tägliche Rundschau* din Berlin, că *Prusia va încheia*, în cel mai scurt, *un concordat cu Vaticanul*.

Nu știm ce este adevărat în această știre, știm că prevederile concordatului bavarez sunt aprobate din partea conducerii politice din Berlin. Și de cumva știrea se va adevăra, o nouă dovadă, că pentru a încheia un concordat cu Vaticanul nu e numai decât nevoie, statul respectiv să fie catolic.

Deși nu s'a dat nici un aviz în cauză, pu-
anunța că *primiriile la Academia teologică din Blaj* se vor face în Consistorul ple-
de la sfârșitul lui August, care se va ține
afirmative în ziua de 28 a acelei luni.

La cereri, cari se vor trimite înainte pe
sa P. Ven. Consistor, se va alătura certifi-
cat de botez și cel de bacalaureat.

La 29 Iunie s'a ținut în Londra, la abatia
licană de Westminster, *comemorarea ani-*
vară a primului conciliu ecumenic, la
pe au participat și patriarhii ortodocși din
Ierusalim și Ierusalim, invitați anume pentru
discuția o apropiere între cele două biserici
ortodoxe.

O invitare s'a trimis și șefului bisericii
ortodoxe române, dar acesta nu a urmat invi-
tația, din cauza că încă n'a fost intronizat ca
patriarh.

Sub titlul „Constatări și gânduri triste”,
P. Ven. P. Ven. Galaction) a publicat de
un judicios articol, care a făcut rondul
bisericii ortodoxe, în care se plânge, cu multă
amărăciune, că în vremea gazetele mari ale ca-

melnice ale acelor state. Bizanțul s'a dărâ-
ta în două ore, în ruini mai mari decât cele
din România.

Dar vremurile, care au dezbinat, tot ele
îmbălbănezesc legăturile. Cel mai puternic stâlp
ortodoxiei s'a înecat deodată sub ochii
noștri în valurile unei revoluții politice. Bise-
rica ortodoxă, singura care mai dădea în Răsărit
un exemplu de mucenici și de doctrină sfântă, a
fost izbită în căpeteniile, în alcătuirea și în
credința ei. Mulți s'au risipit; cei rămași
sunt în luptă în două organizații vrășmașe, min-
cunoscândă împrejur neajutorate. Câte un vlă-
dika sau mitropolit poposește la sânul Romei,
ca mai de mult Soloviev, nu vede altă
soluție pentru suflet și pentru lume decât
să meargă la Roma însăși se umple de un foc nou
care străduiește pe toate căile să fie de folos,
și toți slujitorii și prietenii ei, în Rusia nouă,
în Europa și aiurea, ori unde au căzut
războaie ale vechei Rusii. Congrese au fost
organizate, ca acela cu atât de îmbucurătoare
rezultate, dela Belgrad, sau altele se pun la
organizare, care au să hotărască chiar despre o unire,
deocamdată și numai a bisericii ruse cu
biserica romană. La unul din acestea din urmă
sunt posibile toate bisericile ortodoxe, și prin
acestea și cea românească.

Zilele Florenței Medicșilor dela 1439 au
fost iară, fără împărat bizantin și cu un
patriarh pe drumuri, între alți patriarhi sub

pitalei au introdus pagini dedicate în chip spe-
cial armatei, culturii, cooperăției, vieții agri-
cole, femeii ș. a., nu s'a găsit una singură, cari
să fi fost învoită a deschide, măcar la săptă-
mână, o pagină și pentru viață religioasă,
dacă nu chiar pentru cea bisericească. Și a-
ceasta, cu toate că s'a lucrat anume în această
direcție.

Este, după părerea noastră, o nouă do-
vadă, că ortodoxismul, căruia îi revine partea
absolut dominantă a educației creștinești a
neamului nostru, nu este capabil a-i face o
educație, care să nu tolereze această stare de
lucruri.

Miercurea trecută s'a pus la București
piatra fundamentală a crematorului uman,
la sărbătorile căreia a luat cuvântul și un preot
ortodox — păr. Moșoia —, care a declarat că
nu e în contra cremației și că biserica lui
nu pune obstacole în calea acestei cuceriri mo-
derne, „fiindcă nu poate fi contra civilizației”.

Nu credem, ca autoritatea superioară a
ortodoxismului să aprobe atari declarații și de
aceea suntem curioși ce măsuri se vor lua
împotriva numitului preot.

Pe urmele apostolilor.

Din vizitația canonică a Preasfințitului Alexan-
dru al Lugojului.

Zilele dela sfârșitul lui Iunie, din preajma
maritei sărbători a sfinților apostoli Petru și
Pavel, ne-au arătat pe Preasfințitul Lugojului,
pornit să-și vadă credincioșii, în chipul unui
adevărat păstor al turmei sale.

Pe un timp rece și ploios, cât se poate
mai nepotrivit pentru ieșiri la sate de munte,
Preasfinția Sa n'a permis să se schimbe o iotă
din programul fixat, ci la executat întocmai,
vizitând Lunca Cernii inferioară și superioară,
cătunul Meria și Negoiul Rechitovei. Accesul,
acestor din urmă mai ales, nu se poate face
decât pe jos ori călare și Preasfinția Sa, deși
obosit — fiind ultimele parohii atinse în vi-
zitația sa canonică — a bătut, alături de noi, pe
jos înălțimile masivului Rusca, dându-ne tutu-
ror pildă, mai grăitoare decât orice cuvânt, cum

mitre prea noi. O câștigare a Rusiei pravos-
lavnice ar aduce cu sine sau alipirea și a ce-
lorlalte fragmente ortodoxe sau coborîrea lor
la însemnătatea unor biserici armene sau copte.

Ortodoxismul vovodal n'a fost niciodată
la o răspântie mai mare, dacă rugăciunile po-
runcite de Papa pentru biserica rusă, și mai
ales acțiunea dusă din umbră de el pentru o
contopire, ar găsi ascultare. Dezgrădit în
rosturile lui internaționale și rămas înăuntru
tot fără stâlpul de foc al unei credințe vii și
zămislitoare de fapte de meditație ale cugetă-
torilor sau de îndurare ale schimnicilor și
evangelizatorilor, el ar apune fără strălucire,
abia aurind vreun contur de străveche mână-
stire.

Sinoadele se adună cu pădurea lor de
cârji. Cupola sfântului Petru se aprinde din
mii de candelă. Icoanele***) pornesc pe dru-
muri. Roma chiamă. —

Vremurile cer pază în turnuri înalte.

***) O aluzie la frescele lui Benozzi Gozzoli din
capela palatului Riccardi, pe pereții căreia este eterni-
zată, în minunate icoane de artă, ideea sublimă a „unei
singure turme”, care s'a înfăptuit, pe un moment, acolo
în Florența, la 1439. N. R.

Cereți pretutindeni: „UNIREA”.

trebuie să punem la o parte orice comoditate
când e vorba de opera sfântă și măreață a
mântuirii sufletelor.

Văzând aceste osteneli, de cari nime n'a
crezut că este capabil un arhieru, și cari nu
pot răsări decât dintr'un suflet cu adevărat a-
postolic, bunii noștri credincioși din părțile lo-
cului l-au și primit pretutindeni ca pe un ar-
hanghel vestitor de adevăr și lumină. Povă-
țuți cuminte de harnicii noștri preoți Toma
Nistor și Alexandru Ghelner, cari au făcut tot
ce le-a stat în putință ca să ușureze drumul
iubitului oaspe, și-ar fi pus și sufletul pe palmă
ca să se arete vrednici de atâta dragoste câtă
li-s'a dovedit din partea marelui lor păstor. Și
astfel nu-i mirare, dacă îndemnurile pentru o
viață sfântă și curată ale Preasfinției Sale au
găsit larg răsunet în aceste inimi, cari nu de
mult au fost răscolite prin misiuni sistematice,
dând și cu acest prilej, prin spovedirea și cu-
minecarea în masă, o vie dovadă, că înțeleg
nu numai să creadă, ci să și lucrează potrivit
acestei credințe.

În tot drumul acesta obositor, Preasfinția
Sa a fost însoțit de păr. cononic Dr. Nicolae
Brânzeu, și de preoții Silviu Popa dela Câr-
nești și Aron Mihăescu dela Fărcădin, cari au
impărțit cu arhierul lor și greutatea, dar și
bucuriile și mângâierile sfinte ale acestei es-
cursii apostolice.

Din partea administrației care ne-a fost
pretutindeni binevoitoare, merită mențiune spe-
cială secretarul Emeric Cunert, care a ținut
să ne însoțească chiar și pe vârful, atât de
greu accesibil, unde e situat cătunul Meria.

Correspondent.

Știri mărunte.

Pentru restanțieri.

**Incheindu-se întâia jumătate de an
și având încă foarte mulți abonați
cari n'au achitat abonamentul pe anul
în curs — ba mai avem și de cei cu
restanțe pe anii trecuți —, rugăm stă-
ruitor pe toți restanțierii noștri, să bi-
nevolască a ne plăti datoria cât mai
fără întârziere pentru ca și noi să pu-
tem satisface îndatoririlor grele, pe cari
le avem.**

RED. ȘI ADM. „UNIRII”.

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhiepisco-
pesc publică, cu terminul de 10 August, con-
curs la următoarele parohii: orașul *Sf. Gheorghe*
(prot. Treiscaune), *Vidrasău* (prot. Iernot), *Fă-
rău* (prot. Murăș-Uioara), *Copăcel* (vic Făgăraș),
Beica ungurească, *Căcuciu*, *Nadășa-română*, *Să-
calul de munte*, *Sânmihaie*, *Sarpatoș* și *Toldal*
(prot. Reghin).

Locale. Duminica viitoare, a sfinților
Părinți dela primele șase concilii ecumenice, va
predica în catedrală păr. *Ștefan Pop*, profesor la
liceul nostru de băieți, iar a doua zi, Luni, la
Ilie proroc, păr. *Nicolae Pop*, profesor la școala
normală.

— Publicându-se Miercurea trecută *reul-
tatul examenului de bacalaureat*, putem constata
cu bucurie, că — în deosebire de aproape toate
celelalte comisii cari au lucrat în Ardeal, despre
strășnicia căroră circula în presă și afară de
presă adevărate monstruoșități —, comisia dela
noi, prezidată de d. profesor univ. Călugăreanu,
a lucrat în spiritul și tradiția vechilor examene
de maturitate. Așa s'a făcut, ca până când în alte
părți au căzut dela 30 până la 70 — 80 la
sută, la noi în Blaj au fost opriți dela oral
numai 10 din 111, câți s'au prezentat, iar la oral
au căzut numai 3 inși dela liceul luteran din
Mediaș, 7 dela liceul reformat din Aiud și 4

dela liceul nostru de băieți. Fetele admise la oral au trecut toate.

— Abandonând tot mai mult laturea mai violentă a fott-balului, clubul sportiv local se desvoaltă mai nou în direcția, mai potrivită cu împrejurările de aici, a tenisului. În grădina de vară dala Vera s'au aranjat în scopul acestor două terene, și conducerea clubului constată cu bucurie, că ele sunt foarte bine cercetate.

Un cămin pentru oamenii condeului. La 1 Iulie c. s'a deschis la Sâmbăta de sus din județul Făgărașului, în castelul Brâncovenesc de acolo, un cămin, merit a servi ca loc de odihnă și recreare pentru ziaristi, scriitori și artiști. Lună de lună, acest cămin, opera dlui ministru Al. Constantinescu, va putea primi în timpul verii câte 10 pensionari ai scrisului românesc, dezvoltându-se cu timpul — evident cu concursul scriitorilor și artiștilor înșiși — într-o adevărată stațiune climaterică a intelectualității române. Inaugurarea lui solemnă s'a făcut a doua zi după deschidere, în prezența ministrului întemeietor, care a declarat cu acest prilej, că »se gândește totdeauna cu drag la artiști, gazetari și scriitori, cari în progresul unei țări se însirue în primele rânduri«. Partea bisericească a acestei serbări de inaugurare a prezidat-o mitropolitul dela Sibiu, eliminându-se astfel orice rol al bisericii române unite, ceea ce numai cinste nu face aranjatorilor. Și această mai ales pentru motivul, că ne închipuim că nu poate fi în intențiunea dlui ministru Constantinescu, să nu admită în cămin și fii de-ai bisericii noastre.

Congresul ofițerilor de rezervă.

Ni-se cere publicarea următoarelor șire, adresate tuturor ofițerilor de rezervă din jud. Alba de jos: »In urma hotărârii comitetului de inițiativă avem onoare a Vă ruga, să binevoii a Vă prezenta în 19 Iulie 1925 ora 4 p. m. în Aiud (»Casina romană«) la congresul ofițerilor de rezervă. Ordinea de zi: 1. Desbatere asupra apelului Uniunii ofițerilor de rezervă pentru înființarea unei secțiuni a acestei uniuni în județul Alba de jos. 2. Constituirea și alegerea comitetului secțiunii. 3. Propuneri. — Participanții să se anunțe până în 10 Iulie dlui avocat Dr. Ioan Victor Vancea, Aiud.

Școala civilă de fete din Aiud ne cere să publicăm următoarele: »Se aduce la cunoștință, că la Internatul școlii civile de fete din Aiud sunt 2 locuri vacante de pedagoage pentru 1 Septembrie 1925. Se preferă o româncă și o germană. Salarul 1800 Lei lunar și întreținere completă. — Ofertele să se trimită pe adresa direcțiunii școlii — Direcțiunea«.

† **Păr. Toma Furd**, paroh în Logig (arhidieceză), s'a stins la 29 Iunie c. în anul 80 al vieții și 55 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

† **Păr. Ioan Isp**, preot în Aței (arhidieceză), s'a stins la 21 Ianie în anul 76 al vieții și 53 al preoției sale cinstite. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“.

P. Târgu-Murăș. Suprasolvirea DV. atât de frumoasă, pentru care Vă mulțumim din inimă, ne dă noi puteri în lupta pentru idealul, în jurul căruia se strâng, cum vedeți, tot mai mult rândurile celor buni. Răzimați pe daruri ca ale Dvoastră și ale altora, și nădăjduim că se vor mai găsi și alții cari să vă imiteze, am hotărât să nu mai ridicăm acum abonamentul, deși tiparul ni-s'a urcat în Iunie cu aproape 20 la sută.

„Telegraful Român“. Sibiu. În loc de a ne scoate pe noi uniții (chipurile »Unirea« deoparte — mitropolitul Blajului și d. Iuliu Maniu de alta) în contradicție pe chestia înființării patriarhatului ortodox, făcați mult mai bine dacă ne-ați fi arătat ce credeți Dvoastră despre păreri, sprijinite cu atât de bune temeiuri, ale Preasfințitului Visarion dela Bălți, al cărui nume nici măcar nu-l pomeniți. Ori, doară Vă e teamă, că aflând și cititorii Dvoastră, că s'a găsit un episcop ortodox care să nu fie încântat de ideea unui patriarhat român între actualele împrejurări și care mai are în plus și curajul

de-a constata că »singur patriarhul Romei poate fi socotit ca adevărat patriarh«, ar putea să surpe zidurile Ierusalimului ortodox, cu a căror țârie vă place să Vă mândriți atât de mult?! Nu fiți deci mici la suflet, ci încingându-Vă cu platoșa dreptății loviți la mir pe »ereticul« Visarion, care »vândut, de sigur, Ungurilor dela Budapesta«, îndrăznește să aibă, și încă nu numai pentru »ședințele intime ale Sf. Sinod«, ci chiar pentru întreaga publicitate românească, pareri atât de... puțin »ortodoxe«. — Cât pentru noi, fiți deplin liniștiți, că atât d. Iuliu Maniu, cât și, mai ales, I. Preasfințitul nostru mitropolit, sunt perfect de acord cu păreri episcopului ortodox dela Bălți și că prin urmare nici prin minte nu le trece să ne strice »bucuria« și »satisfacția«, de cari pomeniți.

M. Sibiu. Dl. Mocru (ar fi fost poate mai nimerit Mocru!) din fruntea numărului dela 9 Iulie al semi-Oficiului dela Dvoastră, — din scrisul căreia transpiră concepția faimosului păr. Terentie — este foarte greșit, când crede că poate pune pe toți »Reverendissimi și Clarissimi« noștri alături de propovăduitorii americani ai diferitor secte adventiste, declarându-ne pe toți, pur și simplu, dușmani ai Răsăritului. Iar a vorbi, în legătura cu puterea de jurisdicție a Romei de jug »străine«, este tot atâta cât a spune, că jugul lui Hristos încă este un jug, de care trebuie să căutăm a ne lăpăda, fiindcă nu este vopsit în tricolorul națiunii. — Amintiți-vă deci lucrurile acestea și rugați-l să citească scrisul recent al dlui Bucuța din revista Gândirea, că doar... doar se va mai limpezi și orizontul înțelegerii dlui Mocru.

M. Cheș. Vă aprobăm pe de-antregul, fiindcă într-adevăr e timpul ca simpatiile noastre politice să le condiționăm de respectarea cât mai integrală a concepțiilor noastre religioase și chiar bisericești, în serviciul cărora trebuie să punem toată mișcarea noastră politică. Și dacă lucrul acesta se pune mai cu greu în firul unei tradiții a trecutului, el se poate afirma foarte ușor și trebuie să se afirme, în schimb, pe întreaga linie, când o nouă grupare politică, oricare ar fi aceea, ne solicită sprijinul. Cu toate acestea, publicarea scrisorii Dvoastră nu o socotim a fi acum oportună.

C. Oena Dejului. Din suma trimisă, 20 Lei au trecut în restanța anului 1924. Pentru completarea abonamentului și pe anul curent, Vă rugăm să mai trimiteți 20 Lei.

D. Zlatna. Am primit suma de 1500 Lei, abonamente ce ați avut bunătatea a le încasa dela preoții din tractul Dvoastră. Vă mulțumim pentru urările de bine.

M. Satațina (Cehoslovacia). Am primit suma trimisă. Achitat până la sfârșitul anului curent.

C. Bistrița. Am primit 75 Lei. Achitat până la finea anului.

B. Lugoj. Chităm primirea sumei de Lei 150.

Cooperator. Achitat până la finea lui 1925.

H. Turț. Achitat până la 31 Dec. 1925.

Convocator.

Membri fostei Casine maghiare din Ioc sunt cu insistență rugați a lua parte la întrunirea ce se va ține la 26 Iulie a. c. în sala hotelului Univers la ora 11 a. m.

OBIECT:

Hotărâre relativ la întrebuintarea averii fostei Casine maghiare din Blaj.

Blaj, la 9 Iulie 1925.

Vasile Mărginean,
Paul Vesely
Aron Telea
și soții.

Meghivó.

A volt balázsfalvi Magyar Kaszinó tagjai, ezennel az Univers szálló termében, folyó év, július 26 án délelőtt 11 orakor tartandó összejövetelre tisztelettel meghivatnak.

T Á R G Y:

A volt balázsfalvi Magyar Kaszinó, vagyonának hováfordításáról való határozat.

Blaj, 1925, július 9-én.

Mărginean Vasile,
Veszely Pál,
Telea Aron
és társai.

Capitulul mitropolitan greco-catolic —

Nr. 92/1925.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de actua Administrația Centrală Capitalară, publico concurs cu terminul de 25 Iulie 1925. Răuția lunară Lei 2000.

Reflektanții la acest post își vor lua cererea ajustată cu acte.

Blaj, 25 Iunie 1925.

Iacob Popa, preposit capit

VASILE HOZ

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ

(97) 21-52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum și o dăjdii bisericești: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile. Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIIU, Piața Prințului Carol Nr. 1

Buzdughină & Ho

Intreprindere românească

SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MECHANIC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CUPOTE din cel mai bun material, cu garantarea cuvenită și prețurile cele mai solide.

(33) 12-?

■ CUMPĂRAM aramă veche, în orice cantitate, precum și fucile vechi de mașini.

A apărut

Noul Testament

al Domnului Nostru Isus Hristos

scos pe înțelesul tuturor

de canonicul

Dr. Ioan Bălan

806 pagini — cartonat

Lei 50 + 5 porto recomandat

Se află de vânzare la

Librăria Sem. teologic — Blaj